

2 Νοεμβρίου, 1989

[Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π., ΜΑΛΑΧΤΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ,
ΠΙΚΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ,
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στές]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 149(β) ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΑΙΤΗΣΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΨΗΦΙΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗ
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΝ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 1989 ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ ΤΗΝ 17Η ΙΟΥΝΙΟΥ 1989 ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ
ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 111 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ.

Η "ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΣ ΑΓΙΩΤΑΤΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ" ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΧΑΡΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΕΡΑ
ΣΥΝΟΔΟ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΔΗΛ. ΤΟΥΣ:

- (Α) ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΝΕΑΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ Κ.Κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ.
- (Β) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΠΑΦΟΥ Κ.Κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ.
- (Γ) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΙΤΙΟΥ Κ.Κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ.
- (Δ) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ Κ.Κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟ.
- (Ε) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΛΕΜΕΣΟΥ Κ.Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟ.
- (ΣΤ) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΜΟΡΦΟΥ Κ.Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟ.
- (Ζ) ΧΩΡΕΠΙΣΚΟΠΟ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ Κ.Κ. ΒΑΡΝΑΒΑ.
ΚΑΙ/ Ή ΤΩΝ ΩΣ ΑΝΩ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΣ.

Αιτητές.

v.

1. ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ,
2. ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΑΡ.1)

Καθ' ων η αίτηση.

(Αίτηση Αρ. 3/89)

Αίτηση Ακυρώσεως — Ερμηνεία Συντάγματος — Σύνταγμα, Άρθρο 149 —
Κατά πόσο ο αιτών έχει δικαίωμα δευτερολογίας — Καταφατική η απά-
ντηση στο ερώτημα υπό την επιφύλαξη της εξουσίας του Δικαστηρίου
να "ορίσει άλλως" ή να εκδώσει άλλες οδηγίες — Σύνταγμα, Άρθρο 135,
5 Κανονισμοί 18 και 19 των Διαδικαστικών Κανονισμών του Ανωτάτου
Συνταγματικού Δικαστηρίου του 1962, όπως έχουν τροποποιηθεί,
Διαταγή 33, Θεσμός 7(1) των περί Πολιτικής Δικονομίας
Διαδικαστικών Κανονισμών.

10 Το νομικό ζήτημα, που τέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου προς από-
φαση, προκύπτει από την ανωτέρω περιληπτική σημείωση. Το Ανώτατο
Δικαστήριο αποφάσισε ότι οι αιτούντες έχουν δικαίωμα δευτερολογίας,
βασιζόμενο στο ότι, εφόσον στο Άρθρο 149 του Συντάγματος δεν ανα-
φέρεται οτιδήποτε περί διαδικασίας, το θέμα υπόκειται στη ρύθμιση του
15 Άρθρου 135 του Συντάγματος, με συνέπεια την αναγκαιότητα εφαρμο-
γής των Διαδικαστικών Κανονισμών του Ανωτάτου Συνταγματικού
Δικαστηρίου του 1962, όπως έχουν τροποποιηθεί. Ο Κανονισμός 18
παραπέμπει στους περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικούς
20 Κανονισμούς, επομένως το θέμα διέπεται και λήγεται βάσει της Διαταγής
33, Θεσμού 7(1). Η παρούσα απόφαση δεν πρέπει να εληφθεί ότι άπτε-
ται της εξουσίας του Δικαστηρίου βάσει του Κανονισμού 18 να "ορίσει
άλλως" ή του Κανονισμού 19, που παρέχει δυνατότητα στο Δικαστήριο
να εκδώσει "τοιαύτας οδηγίες, οι οποίες απαιτούνται προς το συμφέ-
ρον της Δικαιοσύνης".

25

Η αίτηση επιτρέπεται.

Αίτηση.

30 Αίτηση από το δικηγόρο των αιτητών για άδεια να αγορεύ-
σει σε απάντηση των αγορεύσεων των δικηγόρων της Βουλής
των Αντιπροσώπων και του Προέδρου της Δημοκρατίας.

35 Α. Τριανταφυλλίδης και Κ. Χρυσοστομίδης, για τους
Αιτητές.

Μ. Χριστοφίδης, Α. Μαρκίδης και Μ. Παπαπέτρου, για τη
Βουλή των Αντιπροσώπων.

40 Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας,
Λ. Λουκαΐδης, Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της
Δημοκρατίας, Α. Παπασάββας, Ανώτερος Δικηγόρος της

Δημοκρατίας και *Τ. Πολυχρονίδου (δ/νίς)*, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Β', για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Α. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Μετά τη συμπλήρωση των αγορεύσεων των Δικηγόρων της Βουλής των Αντιπροσώπων και του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο δικηγόρος των αιτητών ζήτησε να αγορευτεί σε απάντηση, τονίζοντας ότι αν του δινόταν αυτό το δικαίωμα θα περιορίζε την αγόρευσή του στα σημεία εκείνα τα οποία δεν ήταν δυνατό να προβληθούν στην έκταση που είχαν εκτεθεί από τους ευπαιδύτους δικηγόρους των δύο άλλων πλευρών.

Στην αίτηση έφεραν ένσταση οι δικηγόροι της Βουλής και ο Γενικός Εισαγγελέας εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας που βασίστηκε κυρίως σε προηγούμενη πρακτική επί του θέματος. Ο Γενικός Εισαγγελέας εισηγήθηκε ότι σε περίπτωση που το Δικαστήριο εγκρίνει το αίτημα πρέπει να δοθεί δικαίωμα ανταπάντησης τόσο στον ίδιο όσο και τους δικηγόρους της Βουλής, έτσι ώστε να διασφαλισθεί η ισότητα όπλων. Αλλιώς θα έχουμε παραβίαση του άρθρου 30.2 του Συντάγματος που καθιερώνει το δικαίωμα σε ακριβοδίκαιη απόφαση.

Είναι γεγονός ότι σε προηγούμενες διαδικασίες βάσει του Άρθρου 140 του Συντάγματος το Δικαστήριο τούτο ερμηνεύοντας τη φράση "και αφού ακούσει τις απόψεις του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων εκδίδει τη Γνωμάτευσή του", που περιέχεται στο άρθρο αυτό, καθιέρωσε τη διαδικαστική πρακτική να μη δίνει το δικαίωμα δευτερολογίας στον επικαλούμενο την άσκηση της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου κάτω από το πιο πάνω άρθρο. Παρόμοια φράση υπάρχει και στα Άρθρα 141, παράγραφος (2) και 142 παράγραφος (2), αλλά δεν υπάρχει στα Άρθρα 137, 138, 139, 143 και 149 του Συντάγματος τα οποία απονέμουν δικαιοδοσία στο Δικαστήριο τούτο να επιλαμβάνεται θεμάτων σχετικών με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του Συντάγματος. Επομένως ο καθορισμός της διαδικασίας σε υποθέσεις στις οποίες γίνεται επίκληση του Άρθρου 149 ή των υπόλοιπων Άρθρων που αναφερθήκαμε πιο πάνω αφέθηκε στο Δικαστήριο κάτω από το Άρθρο 135 του Συντάγματος να "ρυθμίζει" την ενώπιον αυτού ακολουθητέαν διαδικασίαν και την ενάσκησιν της εις

αυτό υπό του Συντάγματος ανατεθειμένης δικαιοδοσίας” με την έκδοση Διαδικαστικών Κανονισμών.

5 Για να βρεθεί λοιπόν η απάντηση στο ερώτημα που τέθηκε σήμερα ενώπιόν μας θα πρέπει να προσφύγουμε στους Διαδικαστικούς Κανονισμούς του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου του 1962, όπως τροποποιήθηκαν, οι οποίοι εκδόθηκαν με βάση το Άρθρο 135 και από τους οποίους σχετική αναφορά μπορεί να γίνει στον Κανονισμό 18, ο οποίος προ-
10 βλέπει ότι:

“18. Ο κατά την ημέραν της εκδόσεως του παρόντος Κανονισμού ισχύων εν τη Δημοκρατία περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικός Κανονισμός θα εφαρμόζεται
15 τηρουμένων των αναλογιών και εφ’ όσον αι περιστάσεις επιτρέπουν τούτο, εις πάσαν διαδικασίαν ενώπιον του Δικαστηρίου, εκτός εάν άλλως προβλέπεται εις τον παρόντα Κανονισμόν ή εκτός εάν το Δικαστήριον ή Δικαστής άλλως ήθελεν ορίσει.”

20 Στην προκειμένη περίπτωση η σχετική διάταξη των περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών είναι η Διαταγή 33, θεσμός 7(1) που καθορίζει τη διαδικασία κατά την ακρόαση υποθέσεων και που με τις σχετικές αναπροσαρμογές
25 υιοθετήθηκε από το Δικαστήριο τούτο στην περίπτωση των προσφυγών κάτω από το Άρθρο 146 του Συντάγματος, όπως και άλλων διαδικασιών, από της εγκαθίδρυσης του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου.

30 Ως εκ τούτου, έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα, ότι οι αιτητές έχουν δικαίωμα δευτερολογίας. Δεν θα θέλαμε όμως να θεωρηθεί ότι η πιο πάνω προσέγγισή μας άπτεται με οποιοδήποτε τρόπο των εξουσιών του Δικαστηρίου κάτω από τον Κανονισμό 18 που παρέχει εξουσία στο Δικαστήριο ή σε
35 Δικαστή του Δικαστηρίου αυτού να “ορίσει άλλως” ή του Κανονισμού 19 που προβλέπει ότι “Καθ’ οιονδήποτε στάδιο της διαδικασίας το Δικαστήριο ή Δικαστής δύναται να εκδώσει τοιαύτας οδηγίας, αι οποίαι απαιτούνται προς το συμφέρον της δικαιοσύνης.”

40 Με την προσέγγισή μας αυτή δεν βρίσκουμε ότι παραβιάζεται οποιαδήποτε πρόνοια του Αρθρου 30.2 του Συντάγματος

Α. Λοΐζου, Π. Εξελήσια της Κύπρου ν. Βουλής κ.ά. (Αρ.1) (1989)

για αμεροληψία και κατ' επέκταση για παραβίαση της αρχής της ισότητας των όπλων.

Η αίτηση επιτρέπεται.